

علوم و فنون ادبی ۲

۱- بیت کدام گزینه از نظر ویژگی‌های زبانی نمی‌تواند مربوط به سبک عراقی باشد؟

- ۱) دریغ است روی از کسی تافتن / که دیگر نشاید چون او یافتن
- ۲) کسی را بده پایه مهتران / که بر کهتران سر ندارد گران
- ۳) شاه بیدار است حارس خفته گیر / جان فدای خفتگان دل بصیر
- ۴) چنین داد پاسخ که ایدون کنم / که کین از دل شاه بیرون کنم

۲- کدام گزینه در مورد ویژگی‌های «زبانی - ادبی - فکری» سبک عراقی صحیح است؟

- ۱) لغات فارسی اصیل اندک اندک جای لغات عربی را گرفت و «می» جایگزین «همی» شد.
- ۲) توجه به علوم ادبی نظیر «معانی» و «بدیع» بیشتر شد.
- ۳) فکر این دوره با تأثیرپذیری از مسائل سیاسی و اجتماعی دستخوش تغییر شد.
- ۴) باور به اراده و اختیار از خصیصه‌های فکری سبک عراقی بود.

۳- ابیات زیر به ترتیب در کدام سبک سروده شده است؟

الف) ای قوی رای و قوی خاطر مرا معلوم نیست / هیچ کسی چون تو، قوی رای و قوی خاطر شود.

ب) لعل تو در چشم من باده بود در قدح / مهر تو در جان من گنج بود در خراب

ج) این کمال ملک او جوید به سعد اختران / وان دوام عمر او خواهد به خیر از کردگار

د) دلبرا خورشید تابان ذره‌ای از روی توست / اهل دل را قبله، محراب خم ابروی توست

۱) خراسانی، عراقی، خراسانی، عراقی	۲) خراسانی، خراسانی، عراقی، عراقی
۳) عراقی، خراسانی، عراقی، خراسانی	۴) عراقی، عراقی، خراسانی، خراسانی

۴- شخصیت‌های کدام گزینه در حوزه هرات ترکی گویی و ترکی نویسی را تشویق کردند؟

۱) سلطان حسین بایقرا، تیمور لنگ	۲) امیرعلی شیر نوایی، تیمور لنگ
۳) امیرعلی شیر نوایی، سلطان حسین بایقرا	۴) سلطان حسین بایقرا، ظهردالدین بابر

۵- علت توسعه تاریخ نویسی در دوره مغولان و تیموریان کدام گزینه است؟

۱) تشویق مورخان به سفر در سرزمین‌های هم‌جوار	۲) رقابت با امیران و پادشاهان کشور همسایه
۳) شدت علاقه به ثبت وقایع اجداد خود	۴) دور کردن مردم از دخالت در مسائل کشور

۶- موارد ارائه شده در کدام گزینه از عوامل اصلی تضعیف شدن تحقیق و تتبع در بین علما در سبک عراقی است؟

- ۱) متواری ساختن دانشمندان و بزرگان، از دست دادن اصالت از سوی مدعیان عرفان
- ۲) نابودی کتابخانه و مراکز علمی، درسی کردن عرفان و مدح اصطلاحات صوفیه
- ۳) کشته شدن فضلا و ادیبان، پیچیده جلوه دادن مفاهیم عرفانی
- ۴) از بین رفتن حوزه‌های علمی، نبودن استادان بزرگ در این حوزه

۷- ابیات کدام گزینه همگی ویژگی‌های سبک عراقی را دارند؟

الف) روزگاری است که سودای بتان دین من است / غم این کار نشاط دل غمگین من است.

ب) ز بالای خرد بنگر یکی در کار این عالم / ازیرا از خرد برتر نیابی هیچ بالایی

پ) به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود / خیال باشد کاین کار بی‌حواله باز آید

ت) کنون ما را بدان معشوق سیمین بر نیاز آید / به شادی عمر بگذاریم اگر معشوق بر آید

ث) به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید / که سالک بی‌خبر نبودز راه و رسم منزل‌ها

۱) الف - ت - ث	۲) الف - ث - ب	۳) پ - ت - ث	۴) ث - پ - الف

۸- وزن واژه‌های مقابل کدام گزینه درست است؟

- (۱) چو من از خویش برستم / ره اندیشه بیستم: فاعلاتن / فعلاتن / فاعلاتن / فاعلاتن
(۲) فلک در قصد آزارم چرایی؟: فعولن / فعولن / فعولن / فعولن
(۳) گاه مرا پیش کند شاه چو سرلشکر خود: مفتعلن / مفتعلن / مفتعلن / مفتعلن
(۴) دمی با غم به سر بردن جهان یک سر نمی‌ارزد: مفاعیلن / مفاعیلن / مفاعیلن / مفاعیلن

۹- در کدام گزینه به وزن بیت زیر اشاره شده است؟

«قیامت می کند آن سرو قامت / جهانی را از آن قامت، قیامت»

- (۱) فاعلاتن - فاعلاتن - فاعلاتن
(۲) مفاعیلن - مفاعیلن - مفاعیلن
(۳) مفاعیلن - فعلاتن - مفاعیلن
(۴) مفاعیلن - مفاعیلن - فعولن
- ۱۰- خوشه‌های هجایی و وزن همه ابیات زیر به جز با نمودار هجایی « - UU - / - UU - / - UU - » قابل تطبیق است؟

- (۱) تا کرمت راه جهان برگرفت / پشت زمین بار گران برگرفت
(۲) نیست تورا هیچ به سویم نظری / می نکنی هیچ به سویم گذری
(۳) لب بگشا تا همه شکر خورند / ز آب دهانت رطب تر خورند
(۴) مه که به شب تیغ در انداخته است / با سر تیغ سیر انداخته است

۱۱- همه ابیات زیر با بیت «من قدم بیرون نمی‌بارم نهاد از کوی دوست / دوستان معذور داربدم که پایم در گل است» هم وزن است، به جز بیت

-
(۱) با خردمندی و خوبی پارسا و نیک خوست / صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست
(۲) ای که گفתי هیچ مشکل چون فراق یار نیست / گر امید وصل باشد، هم چنان دشوار نیست
(۳) آن که جان ها چو کبوتر همه در حکم وی اند / اندر آن دام مر او را طلبیدم همه شب
(۴) دیگران را عید اگر فرداست، ما را این دم است / روزه داران ماه نو بینند و ما ابروی دوست

۱۲- کدام بیت در وزن «فعلاتن، فعلاتن، فعلتن، فعلن» سروده نشده است؟

- (۱) به جمال تو که دیدار ز من باز مگیر / که مرا طاق نابدین دیدار تو نیست
(۲) نه من انگشت نمایم به هواداری رویت / که تو انگشت نمایی و خلائق نگرانت
(۳) چه کند بنده که بر جور تحمل نکند؟ / دل اگر تنگ شود، مهر تبدیل نکند
(۴) به خرابات چه حاجت که کسی مست شود / که به دیدار تو عقل از سر هشیار برفت

۱۳- بیت زیر چند پایه آوایی دارد؟

«شمع جهان! دوش نبد نور تو در حلقه ما / راست بگو شمع رخت دوش کجا بود کجا»

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۶ (۴) ۸

۱۴- رکن سوم بیت زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«چو در اسرار درآیی، کندت روح سقایی / به فلک غلغله افتد ز هیاهوی خروشت»

- (۱) ای کُن دَت / (۲) ا کُن دَت روح / (۳) ا کُن دَت رو / (۴) ا ر دَ را بی /

۱۵- تعداد «تشبیهات» کدام گزینه در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) ما چو دادیم دل و دیده به طوفان بلا / گو بیا سیل غم این خانه ز بنیاد ببر (دو تشبیه)
(۲) با شکوه کوه حلمت ابر گریان بر جبال / با وجود جود دستت برق خندان بر سحاب (یک تشبیه)
(۳) گذشت روزگاران بین که دوران شباب ما / در این سیلاب غم دسته گلی شاداب را ماند (دو تشبیه)
(۴) دل که بودی جای تو سیلاب غم کردش خراب / چون توانم گفت اکنون کاین خرابه جای توست (دو تشبیه)

۱۶- تعداد تشبیه در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) من آن شهرم که سیلاب محبت ساخت ویرانم / تو آن گنجی که در ویرانه دلها وطن داری
(۲) زلف او دام است و خالش دانه آن دام و من / بر امید دانه‌ای افتاده‌ام در دام دوست
(۳) تنم از شوق خجالت شده از مویه چو موی / دلم از درد فراقش شده از ناله چو نای
(۴) هست چون خال سیاه تو مرا روز سپید / گشت چون زلف تو آشفته مرا صورت حال

۱۷- در کدام بیت فقط یک نوع «تشبیه» از نظر پایه‌ها دیده می‌شود؟

- (۱) مستغنی‌ام ز خلق که اکسیر عشق ساخت / چون آفتاب چهره زرین خزان‌ام
(۲) چشمه عشق به دریای کرم پیوسته است / نظر عشق به هر کس که فتد پاک رود
(۳) بی تأمل چون عرق بر روی خوبان میدویم / چون کمند زلف، گستاخ بر و دوشیم ما
(۴) شعله شوق تو آتش در دلم ای شمع زد / خواستم پروانه‌وش این شعله را افزون کند

۱۸- توجه به «صفا و پالایش درونی» در کدام گزینه دیده می شود؟

- ۱) دل هر ذره را که بشکافی / آفتابیش در میان بینی
- ۲) دلم به عشق تو در سختی و غنا خو کرد / چنان که آینه زنگ خورده اندر زنگ
- ۳) دل آینه صورت غیب است، ولیکن / شرط است که بر آینه زنگار نباشد
- ۴) کدورت بیشتر آن را که جوهر بیشتر دارد / نمی گیرد غبار زنگ هرگز تیغ چوبین را

۱۹- نوع غم در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) زیر شمشیر غمش رقص کنان باید رفت / کان که شد کشته او نیک سرانجام افتاد
- ۲) غم تو را به شاه جهان نخواهم داد / من این خریده خود را به هیچ نفروشم
- ۳) سمن بویان غبار غم چو بنشینند، بنشانند / پری رویان قرار از دل چو بستیزند، بستانند
- ۴) ناصحم گفت به جز غم چه هنر دارد عشق / گفتم ای خواجه عاقل هنری بهتر از این

۲۰- تقابل عشق و عقل در کدام گزینه دیده می شود؟

- ۱) چرخ ار چه رفیع خاک پایت / عقل ار چه بزرگ طفل راحت
- ۲) عشق معشوق است و معشوق است عشق / کو کسی تا این سخن در خاطر او جا کند
- ۳) هر چه خواهد می کند در کشور دل شاه عشق / عقل را کو زهره ای تا حجتی القا کند
- ۴) عاقبت بین است عقل از خاصیت / نفس باشد کاو نبیند عاقبت

روسی